

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü

**GELENEKSEL OYUN VE ZEKÂ OYUNLARI
ALANI**

**GO OYUNU
KURS PROGRAMI**

Ankara, 2018

İÇİNDEKİLER

PROGRAMIN ADI	1
PROGRAMIN DAYANAĞI	1
PROGRAMA GİRİŞ KOŞULLARI	1
EĞİTİMCİLERİN NİTELİĞİ	1
PROGRAMIN AMAÇLARI	1
PROGRAMIN UYGULANMASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR	2
PROGRAMIN KREDİSİ	3
PROGRAM SÜRESİ VE İÇERİĞİ	3
İÇERİK	4
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ ESASLAR	7
PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ GEREÇLERİ	7
BELGELENDİRME	7

Hayat Boyu Öğrenme
Lifelong Learning

PROGRAMIN ADI

Go Oyunu

PROGRAMIN DAYANAĞI

1. 24.06.1973 tarihli ve 14574 sayılı Resmî Gazete' de yayımlanan, 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu,
2. Talim ve Terbiye Kurulunun 20.04.2016 tarih ve 19 sayılı kararı ile Kabul edilen, Yaygın Eğitim Kurumları Çerçeve Kurs Programı,
3. Talim Terbiye Kurulu'nun 05.09.2013 tarih ve 118 sayılı "Ortaokul ve İmam Hatip Ortaokulu Zekâ Oyunları Dersi (5, 6, 7 ve 8. Sınıflar) Öğretim Programında Değişiklik Yapılması" konulu kararı.

PROGRAMA GİRİŞ KOŞULLARI

- 5 yaşını doldurmuş olmak,
- Okur yazar olmak.

EĞİTİMCİLERİN NİTELİĞİ

Kurs programının uygulanmasında öncelik sırasına göre;

1. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca yayımlanan "Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esaslarına İlişkin Çizelgeye" göre, atanan tüm öğretmenlerden Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü bünyesinde verilen Zekâ oyunları öğreticiliği kurs programını tamamlamış olanlar, öğretmen bulunamaması durumunda öğretmen olarak atanabilecek nitelikte olanlardan Zekâ oyunları öğreticiliği kurs programını tamamlamış olanlar,
2. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığınca yayımlanan "Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esaslarına İlişkin Çizelge" ile tüm alanlara kaynak teşkil eden yükseköğretim programları / fakülte mezunlarından Zekâ oyunları öğreticiliği kurs programını tamamlamış olanlar
3. Yükseköğretim kurumlarında görevli öğretim üyesi, öğretim görevlilerinden Zekâ oyunları öğreticiliği kurs programını tamamlamış olanlar eğitimci olarak görevlendirilir.

PROGRAMIN AMAÇLARI

1. Go Oyunu Kurs Programını tamamlayan bireyin;
2. Go oyununun tarihsel gelişimi hakkında bilgi edinmesi,
3. Go oyunun dünyadaki ve Türkiye'deki yeri hakkında bilgi edinmesi,
4. Zekâ ve strateji oyunları ile ilgili bakış açısını

- genişletmesi,
5. Go oyunu kültürü ve ritüelleri hakkında bilgi sahibi olması,
  6. Go oyunu kurallarını ve temel kavramlarını ğrenmesi,
  7. Go oyunu turnuvalarında görev almaya hazır hale gelmesi amaçlanmaktadır.

PROGRAMIN UYGULANMASIYLA İLGİLİ AÇIKLAMALAR

1. Go, Uzak Doğu'da ortaya çıkmış klasik bir strateji oyunudur. Özellikle in, Japonya ve Kore'de yaygın olarak oynanır. şans öğesi içermez ve açık bilgili bir oyundur. Tek tip siyah beyaz taşlarla üzerinde dikey ve yatay çizgiler olan bir oyun tahtası üzerinde oynanır. Oyun kuralları basittir ancak olasılık olarak satranç dahil bilinen tüm klasik oyunlardan daha karmaşıktır. Oyun zerine geniş bir kllyat ve geniş bir kültürel-tarihi arka planı vardır. Go aynı zamanda Uzak Doğu düşünme biçimini anlamak için de kuvvetli bir metafordur.
2. Kurs Programı, Millî Eğitim Bakanlığında görevli uzman, alan öğretmenleri, alan uzmanları ile işbirliği içinde hazırlanmıştır.
3. Programın uygulanmasında ağırlıklı olarak bireyle ğretimi destekleyici ynem ve teknikler uygulanır.
4. Go kurs programının amaçları ve içeriği yoluyla kursa katılan bireylere aşağdaki tabloda verilen değerlerin kazandırılması ve bu yolla bireylerin geliştirilmesi hedeflenmiştir.

Değerler
Doğruluk ve Dürüstlük
Sorumluluk
Saygı
Sabır
Disiplin
Empati Kurma
Birlikte ğrenme ve takım olma

5. Program süresince kursiyerlere program içeriğinin öğretilmesi için ihtiyaç duyduğu araç, gereç ve malzemeler temin edilmeli, donanımlar sağlanmalı ve gerektiğinde bilgisayar destekli ğretim faaliyetlerinden (slaytlar, akıllı tahtalar, aplikasyonlar) faydalanılmalıdır.
6. Problem zme becerilerinin geliştirilmesine yönelik oyunların uygulanmasında aşağdaki amaçların dikkate alınması gerekmektedir:
  - Problemleri tam olarak anlamak için problemin doğasına ilişkin sorgulama becerisinin geliştirilmesi,

- Farklı zekâ oyunları kullanılarak çeşitli problem çözme yöntem ve stratejilerinin geliştirilmesi,
  - Problem çözmeye edinilen deneyimlerle öğrencilerin öz güveninin geliştirilmesi,
  - Hızlı ve etkin karar verme becerisinin geliştirilmesi,
  - Problemlerin çözümünde sorgulayıcı ve şüpheli bir yaklaşımın geliştirilmesi,
  - Kendilerinin bireysel olarak güçlü ve zayıf yönlerini tanımlarının sağlanması,
7. Zekâ oyunları entelektüel bilgi ve birikimin evrensel bir göstergesi olarak görülür. Bu sayede zekâ oyunları bağlamında dünyanın her yerinden insanlarla iletişim kurma fırsatı olacaktır. İletişim becerilerinin geliştirilmesine yönelik oyunlarda aşağıdaki amaçların dikkate alınması gerekir:
- Problem çözme ve fikir geliştirmede takım çalışması becerilerinin geliştirilmesi,
  - Öğrencilerin düşüncelerini etkili bir şekilde ifade edebilme becerilerinin geliştirilmesi,
  - Bir problemin çözümü ile ilgili farklı ve karşıt görüşleri ifade etme becerilerinin geliştirilmesi,
  - Centilmenlik anlayışı içinde rakiplerine ve takım arkadaşlarına saygılı olma becerisinin geliştirilmesi amaçlanmalıdır

PROGRAMIN KREDİSİ

Genel kurs programlarında kredilendirme yapılmamaktadır.

PROGRAM SÜRESİ VE İÇERİĞİ

Kurs programının süresi; günde en fazla **8 ders saati** uygulanacak şekilde toplam **40 ders saati** olarak planlanmıştır. Sürelerin konulara göre dağılımı aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Konular	Süre (Ders Saati)
GO OYUNU TARİHİ, DÜNYADAKİ YERİ VE FAYDALARI	4
GO OYUNU ADABI VE KÜLTÜRÜ	4
GO OYUNU KURALLARI VE KAVRAMLARI	22
TURNUVALAR VE TEKNİK ŞARTNAMESLER	10
TOPLAM:	40

İÇERİK

1. Go oyunu tarihi, dünyadaki yeri ve faydaları

- 1.1. “Go” kelimesinin kökeni ve farklı dillerde “Go”
- 1.2. Go Oyunun Tarihçesi
- 1.3. Go oyununun Uzak Doğu kültüründeki ve hayatındaki yeri
- 1.4. Go oyunun çocuklara ve bireylere faydaları
  - 1.4.1. Üstün zekalılar için Go’nun özel faydaları
  - 1.4.2. Yaşlılar için Go’nun özel faydaları
- 1.5. Go Oyunu’nun Dünyadaki Yeri
  - 1.5.1. Go oyunu ile ilgili önemli ulusal ve uluslararası kurumlar
- 1.6. Go oyunun Türkiye’deki Yeri ve Geçmişi
- 1.7. Go oyunu ve yapay zeka ilişkisi

2. Go oyunu adabı ve kültürü

- 2.1. Go oyunu nezaket kuralları
- 2.2. Go’da geleneksel kura çekme yöntemi: Nigiri
- 2.3. Go’da geleneksel seviye sistemi
  - 2.3.1. Go’da avans sistemi
  - 2.3.2. Hoshi(yıldız) ve tengen noktaları
- 2.4. Go’da geleneksel unvanlar
- 2.5. Oyundan çekilme adabı

3. Go oyunu kuralları ve kavramları

- 3.1. Go oyunu kurallarına genel bakış
  - 3.1.1. Üç tahta boyutu: 9x9, 13x13, 19x19
  - 3.1.2. Taşların tahtaya konma yöntemi, sırası ve açılış düzeni
  - 3.1.3. Puan hesabı:
    - 3.1.3.1. Taş esir etme
    - 3.1.3.2. Alan elde etme
    - 3.1.3.3. Komi
      - 3.1.3.3.1. Komi kavramının tarihsel evrimi
- 3.2. Nefes ve taş esir etme
  - 3.2.1. Taşların nefeslerini sayma
  - 3.2.2. Taşların birbirine bağlanması ve grup kavramı
  - 3.2.3. “Atari” pozisyonu
    - 3.2.3.1. Atari Go Oyunu
  - 3.2.4. Taş bağlama yöntemleri

- 3.2.4.1. Çapraz
  - 3.2.4.2. Bambu
  - 3.2.4.3. Kaplan ağı
  - 3.2.5. Taş esir etme teknikleri
    - 3.2.5.1. Kenara sıkıştırma
    - 3.2.5.2. Seri atari
    - 3.2.5.3. Çifte atari
    - 3.2.5.4. Merdiven
    - 3.2.5.5. Ađ
    - 3.2.5.6. Snap-back
  - 3.2.6. Taş esir etme yarışı
- 3.3. Yasak hamle ve iki göz
- 3.3.1. Yasak hamle kuralı
    - 3.3.1.1. Yasak hamle kuralı istisnası
  - 3.3.2. Tek göz ve iki göz
  - 3.3.3. İki göz kavramının detaylı incelemesi
    - 3.3.3.1. Temel iki göz şekilleri
    - 3.3.3.2. İki göz örnekleri ve egzersizleri
    - 3.3.3.3. Yalancı göz
    - 3.3.3.4. “Seki” kavramı ve birlikte yaşam
    - 3.3.3.5. Köşede “bent four”
- 3.4. Alan kavramı oyun sonu
- 3.4.1. Alan nedir?
    - 3.4.1.1. Alanların kapatılması
    - 3.4.1.2. Alanların işgali
    - 3.4.1.3. Alanların azaltılması
  - 3.4.2. Oyun sonu evresi
    - 3.4.2.1. Oyun bitirme koşulları
    - 3.4.2.2. Oyun bitirme usulü
    - 3.4.2.3. Oyun sonu örnekleri
    - 3.4.2.4. Farklı oyun sonu sayma sistemleri
  - 3.4.3. Etki ve alan kavramlarına genel bakış,
  - 3.4.4. Go’da “verimlilik” teması
- 3.5. Açılış evresi
- 3.5.1. Köşe kenar orta
  - 3.5.2. Oyun tahtasına yayılma

3.5.3. 1. 2. 3. ve 4. Çizgi değerlendirmesi

3.5.4. Kare ve dikdörtgen alanlar

3.5.5. Joseki kavramı

3.5.5.1. Basit joseki örnekleri

3.6. Temel go oyunu terimleri

3.6.1. Sente ve Gote

3.6.2. Tesuji

3.6.3. Miai

3.6.4. Tenuki

3.6.5. Aji

3.6.6. Moyo

3.6.7. Ponnuki

3.6.8. Overplay

4. Turnuvalar ve teknik şartnameler

4.1. Turnuvalar

4.1.1. Süre sistemleri

4.1.2. Turnuva kural sistemleri

4.1.3. Turnuva ritüelleri

4.1.3.1. Saat kullanımı

4.1.3.2. Sonuç bildirimini

4.1.3.3. Siyah ve beyaza karar verilmesi

4.1.4. Eşleştirme Sistemi

4.1.4.1. Puanlama

4.1.4.2. Eşitlik Bozma Sistemi

4.1.4.3. Bilgisayar eşleştirme programları

4.1.5. Go oyun kayıtları için notasyon/kifu sistemi

4.1.6. Hakem görevleri ve sorumlulukları

4.1.7. Turnuva organizatörlerinin dikkat etmesi gereken hususlar

4.2. Alternatif kural setlerinin incelenmesi ve karşılaştırması

4.2.1. Japon kural seti

4.2.2. Çin kural seti

4.2.3. İng kural seti

4.2.4. Aga kural seti

4.2.5. Diğer kural setleri

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYLE İLGİLİ ESASLAR

1. Değerlendirme, Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği esaslarına göre belirlenmelidir.
  - Kursiyerin kendi kendine yaptığı tüm öğrenim faaliyetleri,
  - Kursiyerin performansına dayalı olarak gerçekleştirilecek sınavlar,
  - Kursiyere kurs sonunda yapılan uygulamalı sınavlar, 100 puan üzerinden değerlendirilir.
2. Değerlendirme; ders öğretmeni tarafından yazılı, sözlü, uygulamalı sınavlar veya varsa ödev ya da projelere göre yapılır. Birden fazla sınav şekli ile sınavı yapılan dersin puanı veya notu, bu sınavların aritmetik ortalaması ile belirlenir. Bu puan veya not, kursun başarı puanı ya da notu olarak değerlendirilir.
3. Kursiyerlerin sağlık durumları veya bedensel engelleri nedeniyle bazı derslerdeki sınavlar, durumlarına uygun sınav yöntemiyle yapılır.

PROGRAMIN UYGULANMASINDA KULLANILACAK ÖĞRETİM ARAÇ GEREÇLERİ

1. Ders kitabı olarak, Millî Eğitim Bakanlığının yayımlamış olduğu materyaller kullanılmalıdır.
2. Programın uygulama sürecinde; kaynak ders kitapları, bireysel öğrenme materyalleri ve kaynak ders kitaplarının bulunmaması durumunda öğretmen/egitici tarafından hazırlanan ders notlarından yararlanılabilir.
3. Yararlanılacak araç ve gereçlerden bazıları Go oyun seti ve bilgisayarlar olarak sayılabilir.

BELGELENDİRME

Kursu başarı ile tamamlayanlara, kurs bitirme belgesi düzenlenir.